

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"I- 2872 sayılı Kanunun başvuru konusu kuralının Anayasaya aykırılığı sorunu:

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa koyucunun da uyması gereken Anayasa ve temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti ilkesinin ön koşullarından biri olan hukuk güvenliği ile kişilerin hukuki güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Hukuki güvenliği ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Hukuki güvenlik ilkesi aynı zamanda, yasa koyucunun belli bir alanı düzene koyma yetkisi (regülasyon) kapsamında ortaya koyduğu temel yükümlülüklerin yerine getirilmesi için belirlenen periyotlarda yetkili makamlara başvuran ilgililere, teknik olarak yerine getirmeleri kendilerinden beklenmeyecek ek yükümlülüklerle yasa koyucu tarafından tabi kılınmayacakları öngörüsünü ve güvenini sağlar.

Bu bağlamda, söz konusu temel yükümlülükleri belirlenen periyotlarda yerine getirmesine karşın teknik olarak yerine getirmeleri kendilerinden beklenmeyecek ek yükümlülükleri yerine getiremeyen ilgililerin, temel yükümlülükleri belirlenen periyotlarda yerine getirmeyen ilgililere nazaran idare nezdinde hiç yaptırıma tabi tutulmaması ya da daha hafif yaptırımlara tabi tutulması, suç-ceza ilişkisinin temelini oluşturan cezalandırmada adalet (ölçülülük) ilkesinin zorunlu bir sonucu olmak gerekir.

Şöyle ki; 2872 sayılı Kanunun uyuşmazlığa konu 20/I-(a) maddesinde, "Ek 4 üncü madde uyarınca emisyon ölçümü yaptırmayan motorlu taşıt sahiplerine 500 Türk Lirası, yönetmeliklerle belirlenen standartlara aykırı emisyonu sebep olan motorlu taşıt sahiplerine 1.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir." hükmüne; aynı Kanunun ek 4.maddesi uyarınca çıkarılan Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü ile Benzin ve Motorin Kalitesi Yönetmeliğinin 16/3.maddesinde ise, "Denetimlerde; egzoz gazı emisyon ölçümü yaptırılmadığının ve/veya egzoz gazı emisyon ölçüm sonuçlarının bu Yönetmelikte belirtilen sınır değerlere aykırı emisyonu sebep olduğunun tespiti halinde, taşıt sahibine Çevre Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre idari para cezası verilir." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki Kanun ve Yönetmelik hükümlerine göre denetimlerde, egzoz gazı emisyon ölçüm sonuçları Yönetmelikte belirtilen sınır değerlere uygun olup sadece periyodik olarak egzoz gazı emisyon ölçümü yaptırılmadığı tespit edilen motorlu taşıt sahiplerine 500 Türk Lirası idari para cezası verilebilecek iken periyodik olarak egzoz gazı emisyon ölçümü yaptırıp emisyon ölçüm sonuçları Yönetmelikte belirtilen sınır değerlere uygun olmayan motorlu taşıt sahiplerine 1.000 Türk Lirası idari para cezası verilecektir. Söz konusu uygulama, adı geçen

yönetmelik hükmü olmaksızın sadece 2872 sayılı Kanunun uyumsuzluğa konu 20/1-(a) maddesinin açık lafzına istinaden de yapılabilecektir. Bu durum itiraza konu ibarenin, suç-ceza ilişkisinin temelini oluşturan cezalandırmada adalet ilkesiyle bağdaşmadığını ortaya koymaktadır.

Uyumsuzluk konusu olayda da, davacının plaka değişimine uğrayan aracının 08.07.2014 tarihinde yapılan egzoz emisyon ölçümünün geçerlilik süresi 08.07.2015 tarihine kadar devam etmekte iken 03.12.2014 tarihinde yapılan denetimde emisyon değerlerinin yönetmelikte belirtilen sınır değerleri sağlamadığından bahisle 2872 sayılı Kanunun 20/1-(a) maddesinin itiraza konu ibaresi uyarınca idari para cezası uygulanmıştır.

Bir başka anlatımla yasa koyucu, motorlu taşıt sahiplerinden, araçlarının egzoz ölçümlerini periyodik olarak yaptırmalarının yanında araçlardan salınan egzoz emisyon değerlerinin yönetmelikte belirtilen sınır değerlere uygunluğunu sağlama yükümü de getirmiş bulunmaktadır. Söz konusu yükümlülüğün teknik bir yükümlülük olması nedeniyle her araç sahibinin kendi bilgi ve deneyimiyle aracının egzoz emisyon değerlerinin yönetmelikte belirtilen sınır değerlere uygunluğunu kontrol etme olanağının bulunmadığı açıktır. O halde araç sahiplerinin, denetimlerde kusurlu olmamak ve idari yaptırıma maruz kalmamak için sık aralıklarla teknik servislerde araçlarının emisyon salınım kontrollerini yaptırmaları gerekecektir. Bunun ise, hayatın olağan akışı içerisinde keşmekeşe ve araç sahiplerinin haklı yakınmalarına yol açacağı izahtan varestedir.

Kamu düzeninin ve kamu yararının korunması maksadıyla yapılan yasal düzenlemelerin nihai hedefi de insandır. Hukuk devleti, en başında insana ve haklarına saygılı devlet olduğundan koyduğu kuralların, öngörülebilir olmasının yanında uyacak kimseler tarafından beklenebilir, kabul edilebilir ve katlanabilir olması gerekmektedir. Bu cümleden olarak itiraza konu yasa kuralının, hukuki güvenlik ve cezalandırmada adalet ilkelerini ihlal edici nitelikte olması nedeniyle Anayasanın 2.maddesinde yer alan insan haklarına saygıyı önceleyen hukuk devleti ilkesine aykırı olduğu değerlendirilmiştir.

II- Sonuç ve İstem:

Açıklanan nedenlerle; bir davaya bakmakta olan mahkemenin, o davada uygulanacak yasa kuralının Anayasa'ya aykırı olduğu yolundaki görüşünü açıklayan kararı ile Anayasa Mahkemesine başvurulması gerektiğini düzenleyen Anayasanın 152. maddesi ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesi uyarınca ve yukarıda açıklanan gerekçelerle, 2872 sayılı Kanunun 20/1-(a) maddesinde yer alan "yönetmeliklerle belirlenen standartlara aykırı emisyonu sebep olan motorlu taşıt sahiplerine 1.000 Türk Lirası" ibaresi, Anayasanın 2. maddesine görüldüğünden anılan ibarenin iptali istemiyle itirazın Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, dosyada bulunan belgelerin onaylı bir örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine, 19/03/2015 tarihinde karar verildi. ""